

OMSORG

- Klassemiljø, medvirkende prosess.

Fra en plakat på veggen til en verdi klassen styrer etter.

Tenk hva som kan skje når barn blir aktive deltagere i å skape et raust, varmt og inkluderende klassemiljø der ALLE tar ansvar for ALLE.

Gjennom medvirkende prosesser stiger den indre motivasjonen til å engasjere seg og aktivt ta del i klassemiljøutviklingen.

Det handler i stor grad om de ansattes evne til virkelig å engasjere seg i hvordan alle har det og ta barns tanker, ideer og forslag på alvor.

Her kommer fire viktige punkter å tenke gjennom og ta med i forberedelsene:

- Spørsmålene vi stiller er viktig. Vi har laget et utkast, men bruk gjerne dine egne og tenk oppfølgingsspørsmål.
- Anerkjenn og vise interesse for tankene og ideer elevene har.
- Regissere samtaler som gjør alle til aktive deltagere (IRP).
- Holde ut. Prosesser krever tid og hyppig oppmerksomhet.

Vi ansatte må tillate oss å trene og av og til gjøre feil på samme måte som barn heller ikke får til alt de verbalt ønsker å gjøre.

I en prosess kan alt endres underveis når man blir enige om det. Det er viktig å holde fokus på og etterspør positive erfaringer. Det vi holder mye fokus på får vi mer av.

NB! Vi må ta utfordringer og utenforskap på største alvor og ha med oss tanken og holdningen at ALLE har ansvar for at ALLE opplever å ha det bra.

Metodebeskrivelse

Her er beskrevet en prosess fra A til L. Du kan bruke hele eller deler av den. Gjør det på din måte, ut ifra dine erfaringer og de elevene du skal gjøre det sammen med.

Vi tar som utgangspunkt at dere har jobbet litt med karakteregenskapen **omsorg** i forkant enten gjennom samtaler eller via tegneoppgave.

For mye omsorg: Barna får i oppgave gå til en del av klasserommet eller uterommet (kan også gjøres tenkt ved pulten, men har gode erfaringer med fysisk forflytning). Be de forestille seg at her i denne delen av rommet er det alt for mye omsorg. La elevene ta korte samtaler med sidemannen og med små innspill i plenum (IRP).

- A. På hvilken måte kan en vise for mye omsorg? Hva gjør eller sier man da? Hvordan tror du det er å være på et sted der alt for mange viser alt for mye omsorg? Hvilke tanker og følelser kan du få av å være et sted der du opplever at det er alt for mye omsorg?
- B. Hvordan er det å lære i et klasserom som er preget av alt for mye omsorg?
- C. Hvis man har det slik over lang tid, hva tror du det kan føre til for deg? (for klassemiljøet, for læring osv.)

For lite omsorg: Be så barna gå til motsatt ende av rommet. Be de forestille seg at her er det alt for lite eller overhodet ingen omsorg.

La elevene få korte samtaler med sidemannen og med små innspill i plenum.

- D. Hvordan kan det se ut når ingen viser omsorg? Hva kan du høre, se og oppleve i et slikt klasserom? Hvilke tanker og følelser kan du få av å være et sted der du opplever at det er lite eller helt mangel på omsorg?
- E. Hvordan tror du det er å lære i en klasse der man viser hverandre lite eller ingen omsorg?
- F. Hvis man har det slik over lang tid, hva tror du det kan føre til? (for deg, for klassemiljøet, for læring osv.)

Nå nærmer vi oss at elevene begynner å definere hvordan de ønsker at omsorg skal se ut i deres klasse.

Passe med omsorg: Be så elevene gå til midten av rommet. Be de forestille seg at her er det akkurat passe med omsorg.

- G. Hvordan ser det ut? Hva sier og gjør vi når vi viser hverandre god omsorg? Elevene tar små korte samtaler der de står to og to, litt i plenum.
- H. Elevene går så til plassen sin og skriver ned tanker og ideer de har når det gjelder konkrete ting man kan gjøre for at omsorg skal leve på en god måte.

- I. Alle tanker og ideer elevene har kan samles i et tankekart eller på en plakat.

Konkret planlegging:

- J. Nå skal vi finne ut hva vi skal gjøre her i klassen for at ALLE skal oppleve å få omsorg. Lista eller plakaten med en mengde gode tips og ideer kan redigeres. Da kan en gå en liten runde der en rydder og legger litt like forslag i sammen.

NB! Alle ikke utsagn vendes til hva man ønsker skal skje (når det f.eks. kommer innspill om at vi ikke skal si nei når noen spør om å bli med i leiken, så kan en stille spørsmålet: Hva ønsker du at vi skal si til hverandre i slike situasjoner. Disse utsagnene kan så skrives ned). Det har større effekt å holde fokus på det vi vil oppnå enn det vi vil unngå.

- K. Når en revidert liste er klar kan man foreta en høytidelig avstemming med mål om å ende opp med 4 – 6 konkrete gjennomførbare tiltak. Disse bør lages på en fin plakat og henge synlig der elevene oppholder seg. Kanskje noen trenger det som en påminner på pulten sin, hjemme, på treninga osv.
- L. Da starter veien mot målet. Klassen kan velge ut en ting de felles skal trene på. I tillegg kan hver elev velge ut en ting de ønsker å trene på. Det skrives opp og en starter litt samtaler om hvordan de kan hjelpe og støtte hverandre for å klare det. Ingen er perfekte. Vi kommer til glemme oss. Da trenger vi påminning, hjelp og støtte.

Klassen har nå gjennom en medvirkende prosess bestemt hva og hvordan man skal jobbe mot et klassemiljø der ALLE opplever omsorg.

Nå starter det viktigste arbeidet. Det må holdes liv i det klassen har bestemt. Vår erfaring er at dette gjøres best ved hyppig oppmerksomhet. Man trenger ikke sette av hele timer for å løfte gode eksempler, episoder, refleksjoner rundt status osv., men små og hyppige samtaler i starten av timen, midten eller før man går ut til friminutt.

Vi har lagt inn et eksempel på refleksjon rundt status, **Skalering – refleksjon over veien mot målet**, men viktigst av alt er at du finner din vei ved bruk av styrkefokus, medvirkning, anerkjennelse og relasjonsfokus. Gi både deg selv og elevene anledning til å trene og også feile. Vi kan lære mye av feilene vi gjør. Vi opplever at det er viktig at det er noe synlig i klasserommet, på pulten el. Som minner elever og ansatte på hva vi har som hovedfokus nå.